

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGŐLENSÉGI ÉS 45-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és Hirdetési Iroda:

P. a. c. u. 12. (Bejárta a Nagytemplomtól felől.)

Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hónapra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy hónapra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Előfizetési, hirdetési

és mindennemű pénzküldemények csak Horovitz Zsigmond lapkiadó nyugtatói számlájára fizethetők. Másként történt fizetményeket nem ismerünk el.

A bankstatutumok.

Nem vitás, hogy a közös bank szabadalmáról szóló 1899. XXXVII. törvény cikk lejárt: nem vitás, hogy a törvénnyel együtt lejárt a törvény kiegészítő részét alkotó bankstatutumok is: nem vitás, hogy a Khuen-Héderváry-kormány a közös bank szabadalmát patenssel hosszabbította meg s így az sem vitás, hogy a hatályukat veszített bankstatutumoknak provizorikus törvénytelen életet szintén csak a kormány törvénytelen patense adhatott.

Már most közjogi hatályosságukban nem állván fenn sem a banktörvény, sem a bankstatutum: mi a teendő? Nagyon természetes, hogy a rendes törvényhozási uton helyettük új törvényeket kell hozni s a kormány által beterjesztett törvényjavaslatokat, hogy törvénekké válhassanak, országgyűlésileg le kell tárgyalni. Még pedig, mi minden törvényjavaslatot, általánosságban és részleteiben le kell tárgyalni.

Rendben van a dolog s most azt kérdezi mindenki, hogy mi hát itt a vitás dolog? Vitás dolog az, hogy a törvényjavaslat kiegészítő részét alkotó bankstatutumok részletes tárgyalásába a

kormány nem akar beleegyezni s Khuen-Héderváry miniszterelnök egyenesen nonszensznek mondotta azt, hogy a bankstatutumok részletes vitája szakaszonként tárgyalassék. A bankstatutum összesen 114 szakaszból áll s ha ezt szakaszonként kell tárgyalni: csakugyan van a Khuen-kormánynak mitől ájuldozni. A bankstatutumok szakaszonként való tárgyalása lehet az az örvény, amely könnyen elnyelheti a bécsi vizeken evező kormányhajót.

Segíteni azonban a dolgon nem lehet. Mert ha a bankstatutumok a kormány által beterjesztett törvényjavaslatnak kiegészítő részét alkotják: akkor a bankstatutum is éppen annyira törvényjavaslat, mint egyébként maga a közös bankról szóló törvényjavaslat. Hogy pedig a bankstatutum a törvény kiegészítő része: ezt világosan kimondja maga a beterjesztett törvényjavaslat első szakaszának második bekezdése, de világosan, kétszer is kimondotta az 1899-iki s már lejárt banktörvény is.

A kormány a bankstatutumoknak összesen 114 szakaszból tizenegyet módosítani, öt szakaszt pedig egyszerűen hatályon kívül akar helyezni. Ezek részleteként fognak tárgyalatni — a kor-

mány szerint is — azokat a szakaszokat azonban, amelyeket a kormány nem akar változtatni: a kormány egyszerre és együttesen akarja tárgyalatni. Ezt nevezi a kormány részletes tárgyalásnak. Ámde, ha a kormány a király nevében él azzal a joggal, hogy a bankstatutumokon változtathasson: micsoda kifordított logika az, hogy a királlyal szemben az országgyűlés, a nemzet ugyanezzel a törvénykezdeményező jogával ne élhessen?

A 1899-iki banktörvény a bank alapszabályaiból hatvan szakaszról többet módosított s ha már a közös bankról szóló nemzetpusztító törvényjavaslatnak törvénné kell válni Magyarországon: hát jól van, legyen belőle egy rossz törvény, de az országgyűlési ellenzéknek most már szinte kutyakötelessége, hogy a bank mai alapszabályait legalább megrostálja. Van ott ugyanis mit rostálni ugyszólván mind a 114 szakaszon, mert a közös banknak Magyarországgal szemben való minden osztrák perfidiája egyenesen a bankstatutumain sarkallik.

Hogy a közös bank statutumaival hogyan csajja meg Magyarországot és a magyar népet: arról a részletes tárgya-

Demmer József műtermében (Szent-Anna-u. 5.) 12 drb levelező-lap csak 3 K.

Társadalmi képek.

A debreceni jogászsegélyző egyesület a városi színházban, részint saját pénztára javára, részint színházi célok előmozdítására 1871. június 18-án műkedvelői előadást tartott, amelyet az akkori segélyegylet elnöke K. Arthur, továbbá P. Józsi és V. Gyula joghallgatók terveztek és rendeztek.

Az előadás három részből állt és pedig:

I. „Csók” című vígjátékból,

II. V. László esküje tablóból, melyet azonban megelőzőt Hunyadi László című Petőfi balladájának az elszavalása.

III. Hangversenyből.

A vígjátékban, melyben Együd korának egyik legjobb színésze, mint rendező szerepelt, a következő egyének vettek részt: Boday kapitány—Bóka Eduárd, Matild leánya—Fráter Etelka, jelenleg özv. Szabó Kálmánné, Várady könykereskedő—Szilasy Ernő, Margit neje—Farkas Irma, özv. Temesváry Lajosné, Molly Károly zeneszerző—Végh Gyula, Göndör segéd Váradinál—Farkas Géza, Hordár—Vittenberger Emil, Náncsi szakácsné.

A tablóban résztvettek: V. László magyar király—Ferenczy Lajos, Hunyadi László—Kovács József, Hunyadi Mátyás—báró Bánffy Farkas, Gara Nándor—Huzly Sándor, Szilágyi Erzsébet—Gál Józsefné szül. Kaffka Teréz, Gora Mária—Pusztay Rózsa özv. Komlóssy Arthurné, Czillej Borbála—Csiffi Kata-

lin később Matkoviczné, Szilágyi Mihály—Kaffka Károly, szerzetes—Pap Sándor, első-minisiráns—Zengei Miksi, második minisiráns Kutschenbak Albert. A Petőfi balladáját elszavalta Csomay Imre, később szatmári ügyvéd.

A hangversenyben szerepeltek:

I. Nyitány. Radics Kálmán zenekara által.

II. Magyar nóták: a) Nem ültetek több virágot, b) Újvárosi nóta, a főiskolai zenekartól.

III. Magándal, Benyovszki operából: Huzly Lujza.

IV. Magyar nóták, harmonián: Beöthy Gyula.

V. Kettős dal. Trebadur operából: Bacsó Lujza és Heine Henrich.

VI. Szemiránics dalműből, nyolc zongorára alkalmazva Poroszlay Ágost zenetanár vezetésével.

1. Báró Vangenheim Ottóné, szül. Becsky Celesztia, 2. Paksy József, 3. Szatmári Szilágyi Ilona, 4. Márton Imre, 5. Sárváry Bella, 6. Emmert Antal, 7. Márton Mari, később dr. Ujfalu Józsefné, 8. Kis Sándor intendáns, 9. Dalmy Etelka, 10. Steinakker Sándor, 11. Farkas Ida, 12. Id. Zengey János, 13. Zengey Gabriella, 14. báró Bánffy György, 15. Márton Etelka, 16. Hitesy Lajos.

Ezen műkedvelői előadás minden egyes száma vázlaton felül sikerült a P. Józsi

barátom által összeállított nagy hangverseny, melynek tulajdonképpen ő volt a rendezője — egy valódi zenei sláger volt, a benne résztvevő egyének kiválósága, az előadott darabok szépsége mind-mind az előadás fényét, nagyságát emelte, egyúttal Józsi barátom zenei tehetségét is feltűntette.

A vígjáték könnyed menete, főleg Farkas Vilma öngyógyának valódi művészet, az egész esélyt úgy szólva felejtethetlenné tette. Növelte és fokozta az előadás nagyságát, szépségét a kitűnően sikerült tabló, amely az eddigelő bemutatott tablók hatásánál, szépségénél fogva jóval felülhaladta.

Az elért fényes sikert kétségtelenül előmozdította azon körülmény, hogy a tabló bemutatása előtt Csomay Imre joghallgató, egy jól sikerült előadással, a tabló eseményét, szövegét elszavalta, sőt amidőn az említett balada első sorait: „pedig megesküdt a király Hunyadi Lászlónak, megesküdt az égre, az ég Istenére, bánlani nem foglak!” ismételve, de csak e pár sort elszavalta, a kortina abban a pillanatban felgördült s az eskü megtestesülve élethűen a közönség előtt állt, szinte látta az ember, hogy miképp mondja az esküt az a szerencsétlen, jobb sorsra érdemes király.

Minden nagyobb képzelődés nélkül látta a közönség azon örömet, melyet Szilágyi Erzsébet anyai szíve érzett, de kilátszott Gara Mária szívéből is azon édes remény, melyet

sok során bőven meg fogunk emlékezni. Erről litániákat lehet összeírni. Kétségtelen pedig az, hogy a ránk jövő hét nehéz parlamenti napokat fog ránk hozni, ha a kormány nem találja engedni törvénytelen álláspontjából. Azzal pedig nem kell törődni, hogy a banktárgyalás bele fog-e fulladni az aratásba, mert akkor beletullad abba a Khuen-kormány is.

Politikai hírek.

Justh Gyula a statutumokról.

A képviselőház mai ülése szavazásokkal telt el. A Kossuth-párt csatlakozott a Justh-párt akciójához, a leghevesebb támadással lép fel a kormány ellen, mert szombaton lezavazták Tóth János indítványát.

A bankjavaslatnál még husz határozati javaslat van hátra, mind a husznál névszerinti szavazást fog kérni az ellenzék és így előreláthatóan három napig is el fog tartani, amíg ezzel a husz javaslattal végezhetnek.

A kormánypárton természetesen minden kis képviselőcske időpocsékolásról, házszabályrevízióról kiabál, lehetőleg úgy, hogy a miniszterek lássák rettenetes felháborodását, de a miniszterek tudják, hogy egy szerencsétlen erőpróbálkozás a házszabályrevízióval egész bizonyosan a kabinet bukását jelenti, nem veszik tehát ők maguk sem komolyan ezt a hetvenkedő kakaskodást, az ellenzéken pedig nevetnek a hősködésen.

A bankjavaslat magas színvonalon tartott vitájának befejezése alkalmából a vitarendezők: Beck Lajos és Mádi-Kovács János tiszteletére a párt lakomát adott, amelyen az egész függetlenségi és 48-as párt részt vett. Beck Lajos üdvözölte a vendégeket és kiemelte azt a fontos szerepet, amelyet a párt oly szépen betöltött. Justh Gyula felelt az

üdvözlésre, lelkesítette pártját és szavait viharos éljenzéssel, tapssal fogadják.

A képviselőház elnöksége tárgyalásokat kezdett az ellenzékkel, hogy megállapodjanak a bankjavaslatok tárgyalásának módozatai fölött. Tekintettel arra, hogy a javaslatok első szakasza a módosított bankstatutumokra vonatkozik, az elnökség azt proponálja, hogy előbb tárgyalják a bankstatutumok módosított szakaszait és csak ezek után az ezt magában foglaló első szakaszt. Erre az elnökség precedens is talált a múltban, pedig hát minden precedens nélkül is csak világos, hogy az elnökség minden előzékenysége egy magától értetődő dolog körül forog. Hiszen csak természetes, hogy előbb a módosításokat kell tárgyalni és csak aztán az egész szakaszt, amely ezeket a módosításokat magában foglalja.

Erről különben egy esti ap munkatársra kikérte Justh Gyula véleményét. Justh Gyula a következőket mondta:

A függetlenségi és 48-as párt követeli, hogy az összes bankstatutumok tárgyalás alá kerüljenek. Most nincsen ugyanis bankstatutumunk, mert bank-ex-lex van, a bank-ex-lex-szel minden statutum megszűnt. Az ellenzék azért akarja az összes statutumok újra való tárgyalását, mert a többség az önálló bank felállításának javaslatát lezavazta, az ellenzék pedig most a statutumokban akarja a magyar nemzeti szempontot minél erősebben kidomborítani. Ausztriában az egész bankstatutum a Ház előtt fekszik, ott belátták, hogy az egészszel kell foglalkozniok, miért nem teszik ezt meg nálunk? Pedig ha a teljes bankstatutumokat tárgyalják, legalább két héttel lesznek előbb készen, mint akkor, ha a korona ezt ellenezné.

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 12. sz. a.

jegyesséért való aggodalom ébresztett ártatlan szívében.

Hogy micsoda taps, éljenzés volt, azt leírni nem lehet.

Hogy mily lelkesedést idézett elő a bemutatott tabló az emittett ballada elszavalásával, legjobban mutatja az, hogy a tablót 10-12-szer kellett a közönségnek bemutatni.

Egyébiránt ezen említett nagy siker könnyen elképzelhető akkor, ha figyelembe vesszük a történelemnek ezen kimagasló mozzanata mellé véve Petőfi lánglelkű költőnek Hunyadi László című ösmeretes és hatásos balladáját. Szóval az említett műkedvelői előadás nemcsak erkölcsileg, de anyagilag is kitűnően sikerült.

Hogy aztán az előadás után micsoda hatalmas áldomás és mulatság volt, elképzelhető.

A szóban levő műkedvelői előadást azonban igen sok apró-cseprő izgalmak, kellemetlenségek előzték meg, ugyanis azon időben egy igen éles eszű, fáradhatatlan szorgalmu, nagy műveltségű urinő szerepelt városunkba, aki egyszersmind a debreceni nőegyletnek, árvaháznak, — melyet ugyszólva ő alapított — elnöke volt.

Ezen említett elnöknő azon időben a nőegylet részére jelmez és álarcos bálokat, tablókkal vegyes műkedvelői előadásokat rendezett, melyekben leginkább joghallgatók szerepeltek, amikor aztán a joghallgatók is akartak egy műkedvelői előadást saját pénztáruk javára rendezni, azt az említett elnöknő minden áron megakadályozni igyekezett, azonban a városi tanács a kért engedélyt

megadta ugyan, de azon maliciózus kikötéssel, hogy a nőegylet részére már előzőleg kiadott engedély sérelme nélkül.

Ezen klauzola miatt a jogászok előadása ugyszólván illuzóriussá vált, mert mihelyt a jogászok a színházban próbát akartak tartani, a nőegylet elnöke mindannyiszor kijelentette, hogy most ő tart próbát, szóval a fenti tanácsi határozattal a nőegylet elnöknéjének a joghallgatók ki lettek szolgálatva.

Ezen válságos helyzetben a joghallgatók, a sok keserűség és méltatlan eljárás által a legszélsőbb utra lettek terelve, minek folytán indítványoztam, hogy a legközelebbi színházi próbára, a színház, illetve a színpadra vezető ajtókat zárjuk el és csak a joghallgatókhoz tartozó szereplők bocsájtassanak be. Ezen indítványom elfogadtatott, de azon kijelentéssel, hogy az ajtókat én zárjam el és a kulcsok én nálam legyenek. Ezen megbízást, az ügy és siker érdekében elfogadtam, bár előre sejtettem a következményeket, úgy, hogy amikor a nőegylet elnöke kérte, illetve követelte bebocsájtatását, bizony-bizony megtagadtuk azt.

Hogy aztán micsoda nagy ribillió lett ebből, mutatja az, hogy kevés idő múlva már nemcsak Kiss Sándor bátyánk az intendáns, de sőt a rendőrkapitány, Simonffy Imre bátyánk is zörgette a vasajtót, míg aztán sok parlamentirozás után az illetőket beeresztettük.

Ezen tulszigoru fellépéssel aztán vége szakadt minden további herce-hurcának, amennyiben az elnöknő soha sem akadályozta meg többet a próbák tartását, ; azonban teljes boldogság most sem következett

Névszerint szavaznak...

A képviselőház ülése.

Névszerinti szavazásoknak van szánva a mai ülés. Szavazásokon kívül csak a fehérgyarmati vérengzés ügyében bejelentett sürgős interpelláció lesz ma.

Kabós Ferenc alelnök negyed 11 órakor megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét. Elnök bemutatja a kérvényeket és irományokat. Bejelenti, hogy Kovács Gyula a fehérgyarmati vérengzés ügyében sürgős interpellációt jelentett be.

Az interpellációt háromnegyed 3 órakor terjeszti elő. Következik

a bankjavaslat folytatólagos tárgyalása, illetőleg a még el nem intézett határozati javaslatok fölötti szavazás.

Elnök: Először Kelemen Béla határozati javaslata fölött kell döntenit. Jelenti, hogy husznál több jelenlevő képviselő névszerinti szavazást kért. (Nagy zaj.)

Felkiáltások jobbról: Valóban jelen vannak?

Elnök elrendeli a nevek felolvasását. A munkapárt minden egyesnél azt kiáltja, hogy „nincs itt!”, de az elnök konstataálja, hogy itt vannak. A szavazás megkezdése előtt az ülést öt percre felfüggeszti. Szünet után megkezdik a névszerinti szavazást.

Földes Béla: De itt vagyok! (Zaj.)

Gróf Balthyány Tivadar: Ne tessék elnöki jogokat arrogálni! (Tetszés.)

Justh Gyula: Kikérjük az ilyen gyanusítást! (Folytonos zaj.)

Gróf Balthyány Pál: Ez a munkapárti gavallér-tempó! (Zajos tetszés.)

Elnök elrendeli a névszerinti szavazást, amely előtt öt perc szünetet ad.

Szünet után megkezdik a névszerinti szavazást.

Elnök kihirdeti a szavazás eredményét. Igennel szavazott 32, nemmel 137. A javaslatot tehát a Ház nem fogadja el.

Következik Kelemen Samu határozati javaslata fölött a szavazás. A Ház a javaslatot egyszerű szavazással mellőzte.

Lovász Márton határozati javaslata fölött ismét névszerinti szavazást kérnek. (Nagy zaj.) Felkiáltások jobbról: Nincsenek jelen!

be, amennyiben az elnöknő értesülvén a tett intézkedéseimről, amelyet egyébként joghallgató barátaim és a szereplő egyének biztatására azon kérésére tettem — reám annyira megharagudott, hogy még a köszönetemet sem fogadta el.

No de azért a nap és hold s a csillagok helyeiken maradtak, a világ rendje nem változott.

Sőt még az öreg nap sem mozdult ki sarkából; legnagyobb baj volt az, hogy egy igen kedves ösmerős családhoz ritkán mehettem el uzsonázni, miután az elnöknő mindig ott volt, sőt csaknem ott lakott, azonban ebben sem volt kár, mert hiszen Szilasy Ernő barátom az én kávémat is elfogyasztotta.

A mikor aztán az előadásnak vége lett, sőt eltelt egy néhány esztendő az elnöknővel, ki Cegléd utcán a Szombati-féle házban beteg feküdt, egy szép napon egy kis levelet kaptam, melyben az volt írva, hogy sürgősen látogasson meg...

Ezen felhívásra, igen természetesen azonnal felkerestem az elnöknőt s kértem, hogy miben lehetek szerencsés szolgálatára állani. A beteg nő aztán elmondta kívánságait, a melyeket legnagyobb részben teljesítettem is.

Ezen naptól fogva több ízben kerestem fel az elnöknőt, el-elbeszélgetvén véle a múltakról s a jelen állapotokról. Egy ily beszélgetés alkalmával hozódott fel aztán a fent írt jogász előadás is, melyre vonatkozólag az elnöknő elmondta, hogy tulajdonképen ő nem reám, de egy más egyénre haragudott, de a mennyiben azzal haragját éreztetni nem tudta, én lettem a bűnbak.

Ezen önbeismerésre aztán oda nyilat-

Elnök: Én konstátálom, hogy valamenyien jelen vannak, tessék nyugodtan maradni. (Helyestés balról.)

Felkiáltások jobbról: Földes nincs itt! Elnök kihirdeti az eredményt. Igennel szavazott 29, nemmel 146 képviselő, a javaslatot tehát a Ház mellőzi.

Gróf Somsich Tihamér határozati javaslatát egyszerű szavazással mellőzik.

Kovács Gyula határozati javaslatát szintén nem fogadja el a Ház.

Polónyi határozati javaslata fölött ismét névszerinti szavazást kérnek. (Zaj.)

Gróf Batthyány Tivadar: Szavazzák le a magyar nyelvet! (Zaj.)

Elnök elrendeli a névszerinti szavazást.

Hangverseny a Bikában.

A Szabad Iskola művészi délutánja.

A Szabad Iskola kedden tartja első hangversenyét az Arany Bika szálló dísztermében.

E hangverseny a zenei műformák bemutatására szolgál s a bevezető előadást Brück Gyula a debreceni zenede kiváló tanára tartja meg. Az egyes műformákat hangverseny keretében illusztrálják, s a szereplők jegyzéke a következők:

1. Bach: Allemand, Sarabande, Gavott a francia Suitetől, Graun: Gigue. Előadja: zongorán Békési Anna.

2. Moszkowszki: Polonaise: Előadja zongorán Tikos Etelka.

3. Moszkowszky: Spanyol táncok. Előadják négy kézre zongorán: Killer Margit és Hegedűs Olga.

4. Boccharini: a) Largo. b) Menuett. Vónós őős. Előadja: Fűredi József zenedei takár, Jakucs István, dr. Spitz Lipót, dr. Szenes Zsigmond és Pálffy József urak.

5. Cnopin: C moll, G dur és Des dur Preludium. Zongorán előadja: Aufricht Vilmosné.

6. Klasszikus magyar táncformák (Biczam, hogy tudtam én azt jól, de sőt tudták mindazok kik a működvelői előadásán szerepeltek, avagy az akkori szocietasokban részt vettek.

Bizony, bizony csodálatos a sors játéka és bámulatosak a végzet utai; amennyiben néhány évvel ezelőtt egy bizonyos politikai bonyodalomból kifolyólag teljesen ártatlanul, szintén a „bűnbak” szerepet kellett, másokért végig szenvednem. Na de hadjuk ezt most pihenni majd más alkalommal fogok én erről megemlékezni.

Végül még csak azt említettem meg, hogy a fent leírt működvelői előadásán, a főiskolai énekhar és Balázs Kálmán népzenei társulatának tagjait nem számítva — körülbelül — 50 egyén vett részt, kik közül fájdalom ma már csak 12 egyén van életben, a többiek legnagyobb részt ugyyszólva fiatalokiban haltak el s várják évtizedek óta feltámadásukat, mert ha igaz az, hogy e földön semmi sem vész el, minden tárgy, lény örök és öröktől fogva meg volt és meglesz, ha igaz az, hogy van feltámadás, a mely pedig, napokhoz, hónapokhoz, a vagy évekhez kötve nincs; akkor bizonyára már ők is feltámadtak, s élnek sziveinkben, emlékezetünkben, s kitudná megmondani, hogy vajon réges régen elhalt barátainkkal, vagy más lelkünkhez forrott szereteteinkkel, hány alakban, hányféleképpen érintkezhetünk már azóta, mert hiszen az a bizonyos isteni hit, a feltámadás, — az örökös átváltozás problémájából és így a természet örök, nagy törvényéből állt elő.

Gyulafi.

hari, Csermák, Lavotta, Rózsavölgyi, Ruzicska műveiből összeállítva). Előadja dr. Szilágyi Imre, Rác Károly zenekarának kíséretével.

A hangverseny és előadás délután öt órakor kezdődik. Beléptidij nincs, minden felnőtt szívesen látott vendég.

Az első sorokat azonban hölgyek számára tartja fenn a rendezőség, a mely kéri a megjelenő női közönséget, hogy egész egyszerűen öltözködve szíveskedjék megjelenni, dokumentálván ezzel és azt, hogy a Szabad Iskola előadásait épp úgy, mint hangversenyeket mindenki számára rendezi.

Berugva.

Kis tanulmány.

(Ez már reggel felé történik egy kis kávéházban. A biliárd asztalon ül a lump, felöltözködve, utra készen, mellette áll a barátja, a józan és kapacitálja kifelé. A cigánybanda — egy primás, egy nagybögös és a kontrás, aki azonban most elrejtett ambícióinak éjféltáni megnyilatkozásaként a cimbalmon próbál futamokat — szakadatlan, este 10 óra után egy nótát játszik: Én és a . . . Dohánybűz. Sörszag. Egyéb szag. Kaszirnő. Két pincér.)

A berugott: (adja a józant.) Pajtás, te be vagy rugva. Kidőlél. Eredj haza.

A józan: (adja a berugottat, hogy így haza tudja csalni a másikat.) Vigyél haza. Már nem állok a lábamon. Vigyél haza.

A berugott: Várj, előbb erősítsd meg magad. Főpincér, adjon még két konyakot.

A főpincér (hoz két konyacot és tartja a markát) Fizetek.

A berugott: (a zsebébe nyul.) Jó. (Kivesz egy forintot, odaadja.) A pincér még tartja a markát. Kivesz egy koronát és azt is odaadja.)

A főpincér: Még husz fillér.

A berugott: (Kivesz még egy koronát, azt is odaadja.)

A főpincér: (még mindig tartja a markát.) Borra való?

A berugott: (kivesz egy krajcárt és odaadja, a pincér röhögve el) Most iszunk. Én és a holdvilág . . . (Tovább nem tudja.) Ronda cigány, kinézi a számból az italt. Ne magyar nótát játszal, játsz Beethovenól. (A cigány játszik neki Zerkovicsról.) Én és a . . . a . . . a nagymamám . . .

A józan: (ráfekszik egy asztalra.) Többet nem iszom. Soha többé nem iszom. A világ minden kincséért sem iszom.

A berugott: (feláll, odamegy hozzá és végigréz rajta.) Nem iszol? Hát ittál te valamikor? Tudtál inni? Mertél inni? Igazán, Inni?! Nézz engem. Az én apám sörgyáros, jó familia vagyok, én megiszom tizenöt kriglit. Az semmi. Az apám az mindennap megivott egy kis hordóval. Sört, az semmi. A bátyám az borivó, az két litert iszik ebédre a téstáig, estére több spriccert megiszik, mint amennyi estére volna a sétatér megöntözésére. Bort. A bátyám pálinkát iszik. Már háromszor meggyulladt benne és a tüzoltóság külön tüzjelző állomást csináltatott a lakásán. Az öcsém pe-

dig petróleumot iszik. Te iszol? Te nem iszol. No még két konyakot.

(A pincér hoz még két konyakot, a fizetésnél megint kis megvágás. A cigány játsza azt a bizonyos nótát.)

A berugott: Még két konyakot! En és a . . . (Már nem igen akar beszélni, már nagyon dolgozik benne a szesz. Mozgást kíván. Odamegy a kasszához és megakarja csókolni a kaszirnőt. Ez szabadkozik, mire belenyul a szájába és úgy akarja magához csókolni, de mert a nő hátrál, a kezében marad az egész fogsora. Ezt nem veszi észre, megcsókolja és mert azt hiszi, hogy a felesége arcképét csókolta meg, zsebre teszi.)

A józan: (látja, hogy nem megy semmire, telkel és megpróbálja azt a módot: gorbáskodni a személyzettől, hátha kidobják őket.) Pincér, ez volt egy konyak? Ez volt egy eredeti Martell töltés?

A pincér: Ez eredeti töltés volt. Szavamra. En töltöttem.

A józan: Disznók vagytok! Ilyen italokat itatni az emberrel! Piszokhely! Lebuj! Van nektek Weissenbacher-féle konyaktok? Van nektek az igazi angol rumból?

A pincér: Az van. Valódi angol. (Hoz neki kolostor-szilvóriumot.)

A józan: (Megissza.) Ez az, ez jó, de eldugjátok, a mosogató vizet itattátok velem egész éjjel! És csaltok! (Ordít.) És csaltok!

A pincér: (Nevet) Velünk lehet. Mi nem dobunk ki senkit. Mi nem sértődünk. Mi tényleg csalunk.

A primás: (a berugotthoz) Nagyságos ur, fizetek egy üveg sört.

A berugott: Miért, Te nekem? Egy üveg sört?

A primás: (felragyog a szeme.) Azt fogadja el a nagyságos ur. Egész életemben nekem mindig csak fizetnek. Tőlem sohasem akar elfogadni senki italt. Nagyságos ur, ígyuk meg kettesben. De én fizetem.

A berugott: Ne egy forint. Igyál magad. (Ad neki egy ötkoronást, a primás megsemmisülve teszi zsebre.) Egy feketét. (A pincér hoz neki.) Egy rumot bele.

A pincér: Már benne van. (Nincs benne.)

A berugott: (Megissza.) Jó volt. Most egy rumot csájás pohárban. (Hoznak neki.) Ebben is van már fekete?

A pincér: Nincs benne. (Van benne.)

A berugott: (megissza és sirni kezd.)

A kaszirnő: Mit sir pubi? Adja vissza a fogaimat.

A berugott: Nem tudok többet inni. Ilyenkor mindig sirok.

A kaszirnő: A pezsgő még lecsuszna. Nekünk van francia. És csak annyiba kerül, mint a magyar. Adja vissza a fogaimat.

A berugott: (Nézi a nőt, a sárga haját látja csak tisztán, amit szeretne jól megmarkolni. Feléje nyul, de ebben a pillanatban elébe áll a tüzilegény, hófehér ruhában, akiről azt hiszi, hogy a „Dániel Ernő” kapitánya és azt jön jelenteni, hogy vihar készül a tengeren. Mozog alatt a föld, le akar ülni, de akkorra már a székeket mind fölrakták az asztalokra. Ugy érzi, hogy le kellene mennie a

kiváló bór- és
lithiumos
gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörheneynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

kajütjébe, de ekkor eszébe jut, hogy elfelejtett váltani. Most már igen mozog neki minden, az előtte levő pincékről azt hiszi, hogy del-finek. Amikor a barátja karonfogja, hogy hazavezesse, azt hiszi magáról, hogy ő a fiúmei bankrabló és megadással indul el a vérpad felé. Odakint a friss levegőn lehajtja a fejét, kinyitja a száját, de nem szól egy szót sem.)

A kaszírő: (Mikor elmentek.) A hülye elvitte a fogaimat. Lajos, adja ide a magáét egy percre. Reggelizni akarok. **Aida.**

Hauer Bertalan temetése.

Általános részvét.

Csak igazán tisztelt és szeretet embernek ju hat ki az a meleg, mély részvét, amely utolsó útjában kísérte tegnap délután Hauer Bertalan koporsóját.

E koporsónál nemcsak egy város, de egy ország részvéte nyilatkozott meg. Az ország minden részéből minden városából kétszáznál több részvétáviratot küldtek s a szakegyesületek igen sok helyről képviselőiket is.

Debreczen város közönsége, amelynek sorában annyi tisztelője volt Hauer Bertalan-nak, ezrelt kereste föl a gyászházat, úgy, hogy a Piacz- és Hunyadi-utcán megakadt a forgalom.

A vendéglősök országos szövetsége, nyugdíjgyesülete és a Munkaadó Szövetség részéről Bokros Károly, Kommer Ferenc és D. Nagy Sándor jelentek meg.

Ott volt az iparkamara elnöke Szent-Királyi Tivadar, alelnöke Falk Lajos, Dávidházy Kálmán ipartestületi elnök s a kamara és ipartestület nagyszámu tagjai. A vendéglős ipartársulat Ottó Sándor alelnök vezetése alatt csaknem teljes számban jelen volt. Ugy-sziutén a pincérszakiskola egész tanári kara, mely egyik alapítóját gyászolja az elhunytban. A jelenvolt óriási közönség nagy tömege jelezte, hogy egy jó, közszeretben élt polgárt temetnek.

Krausz Vilmos főrabbi két órákor kezdte meg a gyászszertartást, amely után magas szárnyalású, gyönyörű gondolatokkal telt megható beszédében emlékezett meg Hauer Bertalan munkásságáról, érdemeiről és jó szívéről.

A temetőben Rédei Dezső dr. vendéglős ipartársulati és kamarai titkár bucsúztatta a halottat szép, meleg érzésekből fakadt beszéddel.

— Mikor egy barátunk sorainkból örökre távozik, az mindig fájdalommal tölti el azokat, akik tényleg vagy gondolatban utolsó útjára kísérik. Kétszeres a fájdalom akkor, ha az a barátunk idő előtt dől ki sorainkból, de még sokszorososan nagyobb a fájdalom akkor, ha végezetében tragikum van. Ha végezeténél véges emberi eszünkkel megdöbbenéssel érezzük úgy, hogy ez nem jól történt, ennek nem így kellett volna történnie. Ilyen tragikum az, ha pl. a hazáját szerető hős a csatamezőn egy ólomgolyó véletlen járásától kerül el holtan s a haza elveszti azt a sok és nagy szolgálatot, amelyet ez a hős még tehetett volna. Én ilyen hősnak tartom Hauer Bertalan-t. Az ő iparának csatamezőin, munkája közben és annak következtében érte őt a korai halál s mi, akik most itt szomorú szívvel álljuk körül az őt elnyelendő

föld száját, nemcsak a személyileg jó, odaadó, kedves barátot veszítettünk el benne, hanem az ipari életnek, a közönségnek egy erős, életelven harcosát s vele együtt elvesztettük azokat az értékekben folyton növekvő szolgálatokat, melyeket tőle várnunk egész múltja, egész élete lefolyása jogot adott.

Mint a legendás idők jó katonája — mondta a szónok — gyermekkorban már az ipari harcmezőn küzd, tíz éves korában már a pincéri pályán működik. Élénk színekben jelezte a fényes pályafutást, melyet szorgalmas és tevékeny munkálkodása révén ért el. Megemlékezett számos közéletiségekben szerzett érdemeiről, majd így folytatta:

— Feledhetetlen érdemei maradandó nevével biztosítják a pincér tanonciskola megalapítása körüli munkálkodásait, melynek sorsa elalvó élete lángjának utolsó óráiban is élesen érdekelte és kínzó fájdalmai között is foglalkoztatta. Szolgálatait elismerte mindenki. Becsülte benne mindenki a szépnak s jónak harcosát. Evente járt külföldön s a vendéglősök nemzetközi szövetségének magyarországi tanácsosa is volt. Kartársainak jó cimborája, minden jó embernek jó barátja volt. Akármerre ment az országban, mindenütt és mindenkinek csak „Szervusz Berci” volt. Az ő nagy szíve meleg barátságába épp úgy befogadta a kóristát, mint a Nemzeti Színház tagját, a riportert, mint a képviselő főszerekszűt, a kisembert, mint a nagy urat, kik mind-mind széles az országban, ahol csak megjelent, így köszöntöttek: „Szervusz Berci.” És ő, munkás életének öntudatos fejével nem a megalázkodás hajlongásával fogadta a nagyur „Szervusz Berci” köszöntését, minthogy nem is a leereszkedés bántó hangján viszonozta a kis ember „Szervusz Berci” szólítását, ő egyforma előzékenységgel osztotta szíve melegét kis és nagy urnak egyaránt.

Mondjuk hát neki még egyszer, könnyes szemmel és sajtó szívvel utóljára: „Szervusz Berci!”

Végül Bokros Károly szólt néhány rövid szóval bucsút mondva a halottnak az ország szaktársai nevében.

A közönség mély meghatottsággal távozott Hauer Bertalan frissen hantolt sírjaitól.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy férjem elhunytá következtében

Ekli József urat

cégtársamul vévén, 21 év óta fennálló temetkezési vállalatunkat

Dankó M. utódoi,

özv. Dankó Béláné és Társa

bejegyzett cég alatt fogom ezentul folytatni.

A legfigyelmesebb kiszolgálásról biztosíthatom a mélyen tisztelt közönséget s miután vállalatom újabb berendezései a legkényesebb igényeket is kielégítik, kérem szives bizalmukkal vállalatunkat megtisztelni.

Kívánságra a fizetési határidők megállapításánál a legmesszebbmenő méltányossági feltételeket fogom szem előtt tartani.

Temetéseket két fogatú halottas kocsi-val negyven koronától kezdve vállaltunk.

Kiváló tisztelettel

özv. Dankó Béláné.

MŰVÉSZET.

Ysaye—Pugno hangversenye. A Zenekedvelők Körének szerda esti hangversenye iránt lázas érdeklődés tapasztalható. A hangverseny az utóbbi évek zenei életének egyik legkiemelkedőbb eseménye lesz. A jegyek Hegedüs és Sándor könyvkereskedésében, dacára a felemelt áraknak, legnagyobb részt már elővételten elkelték. A vidékről is sok előjegyzés történt. Tegnap megérkezett Bécsből a hatalmas hangverseny-zongora a Bösendorfer gyár telepről.

A vasárnapi országos birkozóverseny.

Fényes sportünnep a Bikában.

Rendkívül nagy sikerrel, előkelő fényes közönség jelenlétében folyt le a Debreczeni Torna Egylet országos birkozó versenye. Az indulók nagy száma miatt a verseny már reggel 8 órákor megkezdődött és szünet nélkül tartott éjjeli fél tízenkettőig. Már a délelőtti előmérkőzéseket is nagy közönség nézte. Délután négy órára pedig, amikor a döntő mérkőzések kerültek sorra, teljesen megtelt a Bika hatalmas diszterme. A páholyban és a földszinten díszes előkelő hölgyközönség és rendkívül nagyszámu férfi közönség gyönyörködött a szebbnél-szebb mérkőzésekben. Nem volt még sport ünnepély, melynek ily hatalmas, szép közönsége lett volna. Debreczen közönsége ezen nagyszámban való megjelenésével teljes mértékben honorálta a Debreczeni Torna Egyesületnek a magyar sport érdekében kifejtett áldozatkész működését.

Megjelent a versenyen Domahidy Elemér főispán, Lestyán Adorján udvari tanácsos, Márk Endre, Magoss György dr., Rothler Ernő műhelyfőnök, Debreczeni Jenő gázgyár igazgató, Csanak János, Vecsey Zoltán, Ujfalussy Gábor kamarás, Csanak József Radó József máv. felügyelő, Nagy Kálmán dr. törvényszéki bíró, Aberle Rajmund villanytelepi h. igazgató, Horvay Róbert dr. stb.

A verseny sportszempontból igen magas nivón állott, mert a benevezett kitűnő birkozók egy-kettő kivételével, akiket betegség akadályozott, mindnyájan indultak. Egymás után szakadatlanul jöttek az izgatott mérkőzések s Debreczen közönsége élvezettel gyönyörködhetett a magyar fiuk hatalmas erejében és bámulatos ügyességében.

Rendkívül erős volt a küzdelem a helysúlyuak között, amely súlycsoportban tízennégyen indultak. Ebben a súlycsoportban az eredmény bizonyos tekintetben meglepő volt, amennyiben a régi kitűnő birkozókat Barabást és Du int egy új Csillag Márton az M. T. K. fiatal birkozója leszorította az első helyről. Legszebb és legérdekesebb küzdelmeket vívták a könnyűsúlyuak. Ebben a súlycsoportban indult a Debreczeni Torna Egylet kitűnő birkozója Orosz Dezső, kinek Szücscei, Szakácscsal és különösen Stemmerrel való találkozás a nap legizgatottabb, legváltozatosabb mérkőzéseit eredményezte. Kár, hogy a Stemmerrel szemben kivívott győzelem annyira kifárasztotta Orosz Dezsőt, hogy amikor az első díjért bátyjával Orosz

Debreczeni Bőröndgyár megnyit Piacz-u. 47. sz. alatt! Megrendelésre készülnek a legegyszerűbből a legmagasabb igényeknek is megfelelő **bőröndök, kazetták, puskatokok** részére **okmánytáskák, kalapdobozok, bokavédők,** és mindennemű bőrdíszműtáruk. — Javítások gyorsan és pontosan eszközöltnék. **Tanuló felvétetik.**

Miklóssal Magyarország többszörös bajnokával került össze, már fáradsága miatt nem fejthette ki teljes tudását s így kénytelen volt a második helyet beérni.

A középsúly győztese a Munkás Testedző rendkívül finoman dolgozó kiváló képességű birkozója a hamburgi Szottmann lett. A nehézsúlyban első, mint az előre is várható volt, Magyarország többszörös birkozó bajnoka Előd József lett, aki hatalmas erejű ellenfelét Peió Pált, Magyarország sulyemelő bajnokát 18 percig tartó gyönyörű küzdelem után fektette két vállra. Meggyőződésünk, hogy e magas színvonalon álló verseny legnagyobb mértékben megkedveltette városunk közönségével a legférfiasabb sportot s ha ismét eljönnek majd jövő időben a magyar fiúk, hogy városunkban mérjék össze erejüket és ügyességüket, Debrecen város minden jóért és szépért lelkesülni tudó közönsége ismét megtölti a Bika hatalmas dísztermét s mindenkor is teljes erővel támogatni fogja a Debreceni Torna Egyesület lelkes működését.

Falk Imre meghalt.

A debreceni kereskedő világnak gyásza van. Egyik legrégebb kereskedő családjának tevékeny és közbecsülésben álló tagja Falk Imre, Falk Lajos kereskedelmi és iparkamarai alelnök testvére halt meg.

Az elhunyt minaképe volt az ernyedhetetlen szorgalmu, alkotni és tenni tudó puritán jellemű kereskedőnek. Iskolai tanulmányainak elvégzése után azonnal a kereskedelmi pályára lépett.

Előbb Budapesten majd pedig Csehországban és más külföldi államokban szerzett gyakorlati képesítést s mikor hazajött első állandó állomásául Kassán telepedett le. Itt nyitott egy nagy rövidáru kereskedést.

Majd a kilencvenes évek közepén eladta üzletét és újból Debrecenbe jött szülővárosába s itt is alapított egy nagy rövidáru kereskedést, illetőleg átvette a Falk T. A. és fia cég előnyösen ismert üzletét.

Később a kereskedelmi élet fárasztó lüktetése gyengélkedővé tette és üzletét felosztotta. Még egy kevés ideig a Falk-féle kefégyárban dolgoztatott, mint egyik vezető ember, később azután teljesen visszavonult.

Az utóbbi időben súlyos baleset érte, de később ebből is kilábadott, míg végre az éjszaka szívszélhűdésben kiszendvedt. Temezése ma, kedden délelőtt 10 órakor lesz a József kir. herceg-utca 20. sz. alól.

A család a gyászszertől a következő gyászjelentést adta ki:

„Mély fájdalommal tudatjuk az összes rokonság nevében, hogy a legjobb testvér, sógor és rokon Falk Imre folyó hó 19-én, munkás életének 57 ik évében, hosszas szenvedés után jobblétre szendvedt.

A megboldogult hült tetemei folyó hó 21-én, délelőtt 10 órakor a József kir. herceg-utca 20. sz. alatti lakásból fognak örök nyugalomra helyeztetni.

Mely végtisztességtételre rokonainkat, valamint az elhunyt jó barátait, ismerőseit bánnatos szívvvel meghívjuk.

Debrecen, 1911. február hó 19-én.

Emlékét áldjuk!

Testvérei: Özv. Kohn Józsefné szül. Falk Augustián gyermekeivel és unokáival, Falk Lajos gyermekeivel, Özv. Rosenberg Ignácné szül. Falk Mária gyermekeivel és unokáival.

Sógora: Zucker Hermann és gyermekei.

Sógornői: Özv. Falk Károlyné szül.

Riesz Henriette gyermekeivel, Özv. Falk Ottoné szül. Braun Szidónia gyermekeivel, Özv. Falk Árminné szül. Spitz Róza gyermekeivel.

Nagynénja: Özv. Falk Adolfné szül.

Deutsch Beria gyermekeivel és unokáival.

UJDONSÁGOK

— **A villamostelep kibővítése.** Megirtuk, hogy a debreceni villamostelepnek a villamos vasut szükséglete miatt szükségessé vált kibővítésével kapcsolatban a harmadik gépegység szállítása és beépítése érdekében versenytárgyalást tartott a tanács január 23 án, amikor 13 pályázat érkezett be. Ezeket kiadták a villamosvilágítási vállalat igazgatójának, aki megtette az összehasonlító számításokat s ma jelentette be az eredményt a tanácsnak, amely e jelentés alapján kimondta, hogy az ajánlatokat nem fogadja el, illetve azokat kivételre alkalmasnak nem találja, hanem megbizta Debreceni Jenő igazgatót, hogy a legolcsóbb ajánlkozókra lépjen érintkezésbe, velük tárgyaljon s tőlük egységes kivételre alkalmas ajánlatot szerezzen be.

— **Javítások a színháznál.** A városi tanács a színházi tűzvizsgáló bizottság véleménye alapján több intézkedést tett arra vonatkozóan, hogy a színháznál némi átalakítással a fűtést jobbra tegyék. Elrendelték a többek között, hogy a színpadfűtő készüléket fedő deszkázat helyett több helyen öntött vasrácsot alkalmaznak, ami által a meleg jobban jöhet a színpadra s így onnan nem áramlik a nézőtérre hideg. Eddig a földszinti ruhatáraknál az előadás után alig lehetett mozogni és onnan a kijáratokhoz jutni. A tanács most elhatározta, hogy a ruhatáraknál egy-egy ajtót vágat a mellék folyosókra s így a kijáratot megkönnyíti. Miután a kazánházban igen sok meleg vész el, a tanács az iránt is intézkedett, hogy ez a meleg a folyosókra vezessék.

— **Főlemelt helyárok.** A tanács mai ülésén megengedte Zilahy Gyula színházigazgatónak, hogy e hó 27-én és 28-án, amikor Hanakó japán szintársulat fog játszani Debrecenben, a helyáratok bérletszünetben 25 százalékkal főlemelhesse.

— **A körkemencék építése.** Debrecen város tanácsa tekintettel a munkaárak tetemes emelkedésére, kimondta, hogy az elsőrangú téglát 34 koronáról 36 koronára, a másodrendűt 28 koronáról 30 koronára, az egyes vastéglát 38 koronáról 40 koronára emeli föl ezrenként. Egyben kimondta, hogy Aczél Géza főmérnök néhány körkemencét szemléljen meg és tanulmányozzon, végül pedig miután e körkemencék mind szabadalmazottak, lépjen érintkezésbe ilyen körkemence szabadalom tulajdonosával, hogy annak terve szerint a körkemence építését elvégezhesse.

— **Árverés.** A város nagyerdei nyári lakásainak bérbeadására a tanács kifizette az árverést. A zárt ajánlatokat március hó 16-án délelőtt kilenc óráig a polgármesternél lehet beadni.

— **A debreceni pótvásár.** A rendőrfőkapitány a következő hirdetést tett közre, amely szerint a járványos betegségek miatt elmaradt folyó év január havi (Remete-Antal napi) országos állatvásáraink helyett a Nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter ur engedélye alapján városunkban folyó évi február 25—26. szombat, vasárnap sertésvásár, február 27—28. hétfő, kedd általános (ló- és barom) országos póttalvásárok fognak tartani.

— **Meg kell építeni a házi csatornákat.** A városi szabályrendelet szerint mindenhol, ahol a iőcsatornák már készen vannak, a háztulajdonosok kötelesek a házi csatornákat is elkészíttetni. Ezért most azokhoz a háztulajdonosokhoz, akiknek házaik olyan utcákban fekszenek, amelyekben az utcai főcsatorna már készen van, fölhívásokat bocsátottak ki, hogy a házi csatornákat csináltassák meg. Az erre vonatkozó kéréseket egyenesen a mérnöki hivatalhoz kell benyújtani.

— **A nőegylet színházi estje.** Megemlítettük már, hogy a debreceni jótékony nőegylet a színházban két estén át előadást akar rendezni. Ma bejelentette az egyesület elnöksége, hogy ez előadásokat 16-án és 17-én akarja megtartani. A tanács tudomásul vette a bejelentést.

— **Városi zenekar a színházban.** Zilahy Gyula színházigazgató ma kérest adott be a város tanácsához és azt indítványozza, hogy a színházban alkalmazzanak városi zenekart, amelynek évi költségeit az igazgató 25000 koronában akarja megállapítani.

— **Felolvasóestély a kollégiumban.** A Főiskolai Magyar Irodalmi Társulat a hagyományos szokáshoz híven, mint minden évben, úgy az idei szezon alatt is több felolvasóestélyt rendez, hogy újabb lendületet adjon annak az intím viszonyoknak s új tápot az érdeklődésnek, mellyel a város közönsége a Társulat működése iránt viseltetik. Az első felolvasó est e hó 25-én délután 5 órakor lesz a főiskola dísztermében s nívós műsora bizonyára élénk érdeklődést támaszt városunk közönségében. Az estély legkiemelkedőbb pontja Vándor Iván író, a Csokonai-kör tagjának felolvasása. Az illusztris író egy gyönyörű novelláját fogja felolvasni s vele (Isten tudja hányadszor) városunk közönségét meghódítani. A műsoron szerepel Fleischer Erzsike bölcsészethallgató, ki az egész műsorszámot fogja művészi zongorakísérettel ellátni. A többi szereplők egy-egy-egyig tehetségük legjavával fognak a közönség tetszésének megnyerése céljából a harcvonalba állani. A részletes műsört a következőkben adjuk: 1. Erkel F.: Nyitány. Előadja a ref. tanítóképző intézet zenekara Szűcs G. praeses vezetése alatt. 2. Elnöki megnyitó. Tartja Herbály Gyula tanárjelölt, a M. I. T. elnöke. 3. Szerdahelyi A.: Bíró Panna. Előadja Borsy István bölcsészethallgató, a M. I. T. titkára. 4. Felolvasás. Tartja Vándor Iván író, a Csokonai-kör tagja. 5. Magyar dalok. Énekli Török Levente joghallgató. Zongorán kíséri Fleischer Erzsike k. a bölcsészethallgató. 6. Költemények. Irtá és felolvassa Györök József hittanhallgató, a „Főiskolai Lapok” szerkesztője. 7. Mikszáth K.: A legmodernebb párba. Előadja Boruzs Lajos hittanhallgató. 8. Magyar nóták. Előadja a ref. tanítóképző intézet zenekara Szűcs Gergely praeses vezetése alatt. Számozott ülőhely 1 kor. Ülőhely 60 fillér.

— **Köszönetnyilvánítás.** Özv. Hauer Bertalanné úgy a maga, mint az egész rokonság nevében hálás köszönetének ad ezton kifejezést egész Debrecen város közönségének, valamint mindazoknak, akik felejthetetlen és forrón szeretett férje, az érdemekben oly gazdag Hauer Bertalannak elhalálása alkalmából részvételnek bármely formában gyászukat és fájdalukat együttérzésükkel enyhíteni igyekeztek.

— **Halálozás.** Stenczel Lajos nyugalmazott máv. főellenőrt súlyos gyász érte. Leánya Stenczel Rózsika 28 éves korában meghat. Temetése ma kedden délután 2 órakor lesz a Szent Anna-utcai gyászháztól.

— **Késelő legények.** Tegnap éjszaka Kovács Lajos a Csillag-utcában megtámadta Rajcsa Ferencet. Összeszólalkozás után a két ember késsel támadt egymásnak és alaposan összeszurkalták egymást.

— **Most jelent meg a „Kis Pajtás” gyermekújság** 25-ik száma. Meglepően gazdag, fordulatos tartalmából kiemeljük a „Papsi bűnhődése” című kedves állatmesét, mely Schédd Irén tollát dicséri. Báthory Gábor bájos versét a Bodri kutyáról. No meg a Csacsi naplóját, mely a humor Csimborasszója! Folytatódik Lenke, a békeapostol című elbeszélés is. Képek kíséretében szó van a vadak isteneiről, valami az eszkimó asszonyokról és néhány apró történet, mely nemesítőleg hat a fogékony gyermekvilágra. Emellett maradt még hely bűvészetre, játékokra, tréfás dolgokra, rejtvényekre, humorra és sok más apróságra, mely játszva fejleszti a gyermek szellemét. A lap előfizetési ára a most megnyitott második felévre 4 korona. Visszamenőleg szeptemberig az egész évfolyam 8 korona. Cím: „Kis Pajtás” Budapest, VII., Thököly-ut 16. szám. Ahonnan érdeklődőknek (iskoláknak több példányban is) készséggel küldenek mutatványszámot.

— **Táncmulatság.** A Debreczen homokkerti Reform. Olvasó Egylet március hó 4-én azaz szombaton kulturális célu könyvtárának fejlesztésére a homokkerti Ovoda helyiségében Szabó Kálmán-utca 39. sz. szépségversenyyel egybekötött kedélyes táncmulatságot rendez. Belépődíj: előre váltott személyjegy 1 kor., este a pénztárnál 1 korona 20. Előre váltott családjegy 3 személyre 2 kor. 80 fill. este a pénztárnál 3 kor. A mulatság kezdete este fél 8 órakor. A zenét Veress Tóni és fia zenekara szolgáltatja. Jó ízű ételekről és jó homokkerti borról gondoskodva lesz. A legszebb nő és a legszebb férfi jutalomba részesül. A rendezőség diszelnökei: Nt. Jámosi Zoltán lelkész. Dr. Bacsó Dezső ügyvéd. N. Harsányi Gusztáv kassai kir. táblabíró. A rendezőség élén állanak: Patay József b. b. elnök. Kóvér Gyula b. b. jegyző ifj. Pesti János b. b. alelnök. Bernáth Kálmán b. b. pénztárnok. Patay Lajos b. b. pénztári ellenőr. Naszinszky Elek pénztári ellenőr. Kurucz Lajos főrendező. id. Deák Ferenc gazda. Tókécs István táncrendező. Lukács Misály jegyeiellenőr. Csomós János jegyeiellenőr.

— **Nyilvános köszönet.** Dr. Freund Jenő és Berger Mór urak 20—20 Dr. Keller József ur pedig 15 koronát adományoztak páholyjegyük átvétele alkalmával a Szabadiskola céljaira, amely adományokért itt a nyilvánosság előtt is hálás köszönetemet fejezem ki a vezetőség nevében: Dr. Kovács Gábor, a Szabadiskola titkára.

— **A Royal nagyszállója, étterem és kávéház tulajdonosnője, özv. Hauer Bertalané** tovább vezeti a Hauer Bertalan által oly kitűnően vezetett és felvirágoztatott üzletet, amelyben továbbra is épp oly pontos és figyelmes lesz a kiszolgálás, mint eddig volt. A tulajdonosnő veje Deák Imre mint üzletvezető gondoskodni fog a legkitűnőbb ételek és italoknak kiszolgáltatásáról, valamint a szálloda további kitűnő hírnevének fenntartásáról.

— **Korcsmai verekedés.** Mozsurics István és Szepsi Ferenc a Hatvan-utca végén lévő Bánki korcsmában összeszólalkoztak és elverték egymást. A rendőrség megindította ellenük az eljárást.

— **A kereskedők és iparosok hitelszövetkeze** Debreczen, Csapó-utca 1. sz. Könnyen visszafizethető törlesztéses kölcsönöket nyújt. 1 betét 50 fillér. Minden betétre 120 K kölcsön kapható. Ház és föld vételeknél, valamint építkezést kölcsönök sürgősen intézhetnek el.

Hunnia képei szépek!
Hunnia képei olcsók!
Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlappjai szenzációk olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképesztő műterem.

— **Nem ámtás!** Hogy ezidőszert a legkitűnőbb a dr. Borovszky féle Borelin háziszert. Mindenütt kapható.

SZINHÁZ.

Sárga lilium.

(Vidéki történet 3 felvonásban. Irtá: Biró Lajos. Először előadták a debreceni színházban február 19 én.)

Lengyel Menyhért a legkeserűbb életigazságokat is szatirikusan interpretálja színműveiben, édes humorral enyhítvén ama keserű valóságok vigasztalan voltát. Biró Lajos nem humorizál, hanem könyörtelen nyíltsággal, leplezetlenül dobja elénk az élet erkölcsi nyomorúságait, e téren követve Bródi Sándort. A való életet úgy festi, a hogy van,

felkavarva annak minden szemetét, sarát. Vidéki történetnek nevezett színművének drámaibb a hatása, mint akármelyik tragédiának, a melyben három tucat embert küld a klaszszikus szerző a másvilágra. Vigasztalan hangulatokkal távozik a közönség a nézőtérről, mert hű tükrét lája az élet ocsmányságainak és mert kénytelen, kelletlen be kell vallania mindenkinek, — legalább önmaga előtt, — hogy Birónak igaza van.

Az emberi egoizmus, a vett önzés apotezisa a Sárga lilium. Egyetlen alakja egy ideális lelkületű orvosdoktor vállalkozik arra, hogy öns céljait alárendeli a közérdeknek, hogy önzetlenül kozd a népjólétért s megvédi a családi szentély tisztaságát. És miután a társadalom hatalmasai, — katonai — és civil társadalom egyaránt, — végig fojtogatják három felvonáson keresztül, végig szenvedve a martíromságokat, megadja magát s megaluskzik a társadalommal és önmagával is.

A darab meséje az, hogy egy orosz nagyherceg (Kardos) egy nagyobb vidéki városban katonáskodik. Beleszeret dr. Peredy orvos (Thury Elemér) hugába s minden áron birni akarja. A leány (Vajda Ilonka) szívesen fogadja a nagyherceg udvarlását, de a leány bátyja félti hugát s kiutasítja a nagyherceget házából. Egyszer éjjel, mikor Peredy nincs otthon, a nagyherceg belopózkodik a házba s erőszakoskodni akar a leánnyal. Ekkor jön haza Peredy, aki nyakon ragadja a nagyherceget. A nagyherceg kardot ránt, meg is sebzí Peredyt, aki revolverrel a nagyherceg mellébe lö. A nagyherceg nem hal meg, de a katonaság, — nehogy Peredy elárulja a véres incidenset, letartóztatja Peredyt, holott ehhez nincs joga.

Két napig fogoly Peredy, de ez az idő épen elég ahhoz, hogy összes híveit megvesztegesse a főispán, polgármester, rendőrfőkapitány. Az egyik királyi tanácsosságot kap, a másik olcsó városi bérletet, a harmadik uradalmi ügyészséget, a korcsmárosnak felajánlják a városi Vigadó bérletét pályázat nélkül stb. Peredy doktor, dacára a tömeges árulásnak, még mindig küzdeni akar meggyőződése érvényesítéseért, de mikor a huga bevallja, hogy szerelmes a nagyhercegbe s szívesen oda dobja magát neki, meginog. Miután a nagyherceg morgantikus házasságot köt a leánnyal s Peredy birtokot, kórházi főorvosságot, képviselőiséget kap, tovább nem ellenkezik s bár vérző szívvel belenyugszik sorsába.

A színpadi írásművészet és színpadi technika tökéletes művészetével van a tulságosan sötét tárgy színmű megalkotva s minden könyörtelensége mellett is bátran sorozhatjuk az utóbbi két évtized legkiválóbb színpadi termékei közé. Alakjai csupa élő alakok.

Az előadás a legjobbak közé tartozott. Zilahy Gyula rendezte a darabot, ami meglátszott a kifogástalan szereposztáson. Zilahy ugyanis ismeri társulatának tagjait, értékeli tudja készségeiket.

A darab vasárnapi és hétfői előadása nagy és igen jelentős sikert hozott egy, — immáron bátran állíthatjuk — nagyon tehetséges, fiatal színésznőnek, Vajda Ilonkának, aki eddigi alakításai révén is nagyon tetszett a közönségnek, amelynek szeretetét most egészen a maga részére hódította. Vajda Ilonka teljes illuziót keltő fiatalságával, diskkrét tetszőségével, intellektuális szépségeivel igazán meglepett bennünket. Nem nehéz megjósolni, hogy egy fényes, művészi pályafutás kezdetén áll. Ime bizonyossága annak, hogy a színpadra

termett színészek, színésznőnek kellő szemlelmi intelligencia mellett, nem okvetlen kell színészkisikolát végeznie.

Thury Elemér legszebb sikereinek számát gyarapította s talentumát minden jelenésében pompásan érvényesítette. Művészi alakítást produkált Zilahy Gyula a ledér filozófus (Thurzó főhadnagy) szerepében. A harmadik felvonásban nyílt színen is viharosan tapsolták.

Az előadás sikeréhez nagyon hozzájárult Kardos Géza, Kelemen Pál, Kemény Lajos s egy paraszt szolgáltató szerepében igen jó volt Császár Kamilla. Nádor Zsiga a bőgőhurcolót pompásan karrikirozta s gondos maszkiáért külön is dicséret illeti. Egy kis epizód szerepben nagyon értékest nyújtott Perényi József, aki az e fajta szerepekben páratlanul áll.

A közönség a főszereplőket a bemutató előadásán a hatszor-nyolcszor tapsolta lámpák elé. Sz. Z.

— **Szilassi Etel fellépte.** Szintársulatunk kedvelt szoubrettje betegségéből felépülve csütörtökön kezd meg újra működését. Első fellépte csütörtökön 23-án Heltai kacagató énekes bohózatában az Édes teherben lesz. Másodszor Luxenburg grófjában lép fel pénteken Szilassi Jövő heten lesz a bemutatója Jarno világhírű operettjének a Muzsikus lányának a címszerepben Szilassi Etelkával. — **Szókimondó asszonyság.** Naponta folynak a próbák Sardou világhírű darabjából. A kitűnő repriz, mely nálunk már több év óta nem került előadásra ezuttal teljesen új betanulással kerül bemutatásra. Az igazgatóság elsőrendű kiosztásban hozza színre Sardou remekét, mely 53 szereplőt foglalkoztat. A főbb szerepeket ez érdekes reprizben T. Csige Böske, Jászai O., Huzella J., Uti G., Rónai H., Vajda J., Császár K., Thury, Borbély, Kemény, Ligeti, Deésy, Pataki, Kelemen, Kardos, Torma és Nádor játsszák.

TÁVIRATOK.

Gróf Apponyi Amerikában.

Newyork, február 20. Gróf Apponyi Albert vasárnap érkezett Clevelandba. A pályaudvaron a magyar egyesületek várták és az egyesületek szónokai üdvözölték. Délután a Hippodromban tartott Apponyi előadást. A közönség soraiban ott volt Ohio-állam minden előkelősége. Este a clevelandi magyarság rendezett estélyt Apponyi tiszteletére.

Gyilkos csavargó.

Munkács, február 20. Kishidvégen Frenmecs János csavargó összevezett Ejsdorfer Kálmán szatócscsal, revolvert rántott elő és háromszor rálőtt a kereskedőre, aki a munkácsi kórházban behalt sebeibe. A gyilkost elfogták.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonafőzsde.

Az árak 50 kilogramonként

buza apr.	11'74—11'73.
buza máj. !.	11'51—11'50.
buza okt.	11'02—11'01.
rozs apr.	8'31—8'29.
rozs okt.	8'10—8'15.
zab apr.	8'63—8'64.
tengeri máj. 1911.	5'73—5'72.

Értéktőzsde. Osztrák hitel 674'25 Magyar hitel 875'50. Négy százalékos Magyar koronajáradék 91.85.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSÓ

SZENDRŐ SÁNDOR

zongora és hangszerkészítő

Debreczen, Batthyányi-u. 22. sz.

Zongora, gramofon, mindennemű vonós és fuvóhangszerek, cimbalmok, hangszer alkatrészek és hangszer felszerelési cikkek áruháza és ipartelepe. Zongora és pianinó kölcsönző (térbeadó) intézet. Hegedűk és hegedű-felszerelések, római hurok, valamint gramofonok és gramfonlemezek nagy raktára. Zongora és hangszer műhely. Zongora és cimbalom hangolás. Telefon 729. Alapított 1876.

Modern magyar művészi

MEGHIVÓK

Nagy kiválasztékban kaphatók

Horovitz Zsigmond

könyvnyomdájában Piac-utca 12

a gyomai Kner-nyomda blanketái, amelyek az egyedül ilyen magyar termékek. A nevezett cég mintegy 50 eredeti új mintával iparkodik kiszorítani a külföldi selejtes importot.

Telefon 330.

Debreczeni

Első Vasbetoncső-gyár

Piac-utca 83. sz.

Gyárt: drótbetétes beton-csőveket és idomdarabokat minden méretben

: Vasbeton kiöntő aknákat, :

tisztító és iszapfogó aknákat, kutgyűrűket stb. Elvállal mindenféle beton és vasbeton munkákat. Terazzo és keramit munkát és javítását a legolcsóbb árban.

Nagy raktár kavicsos és rostált homokból, elsőrendű portland és román cementből nagyban és kicsinyben.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszser

A DR. BOROVSKY-FÉLE

BOROLIN

mely városunk piacán is megjelent. Ez a háziszser hatásában és erőalkotásában felülmúlhatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás, továbbá minden meghűlés okozta bajok, mint rheuma, köszvény, csusz, ischiás, ízületi lob és zsábjában szenvedők, végül fagyás okozta és égési sebek fájdalmainak megszüntetésére. Kiváló fertőtlenítő- és testóvó háziszser.

Kapható városunkban a következő cégeknél: STEINER MANÓ gyógyszerésznél, NAGY ANDRÁS, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS MÁYER JENŐ és BÉLA, MIHALOVITS JENŐ, STERN JÓZSEF és FIA kereskedő uraknál. Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszerésznél.

1-20, 2- és 2-50 keronás üvegekben.

Készítik: Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest, II. kerület Fő-utca 77/c. szám.

Jegyezze meg magának pontosan azt, hogy a

PATHEPHON

a legjobb és legtökéletesebb beszélő-gép a mely csak létezik.

Tű nélkül játszik, a lemezeket nem karcolja és nem rongálja. Követelje határozottan, hogy a kereskedő Önnel egy tű nélküli Pathephonon játszon.

A PATHÉ FRÉRES, PARIS
világhírű cég gyártmánya.

Minden jobb kereskedőnél kapható. Katalógus ingyen és bérmentve.

Remek új magyar felvételek.

PATHE FRÉRES
WIEN, I.,
KOLOWRAT-RING 9.

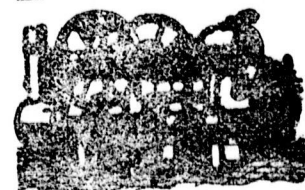
Paris, London, Wien, Berlin, Moskva, Szt. Petervár, Odessa, Brüsszel, Amsterdam, Barcelona, Milánó, Lisszabon, Bombay, Calcutta, Singapore, Shanghai, Tokio stb.

Éves 1909. aranyérem; legnagyobb kitüntetés

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU

Képviselet: Beres Artur öbl. gépészmérnök, BUDAPEST, VI., Teréz-körút 20.

Járkerékes és helyhez kötött telített és szabadalmazott túlhevített gőzzel működő lokomobilok

WOLF eredeti szerkezete 10-300 lóerőig.

Az ipar és mezőgazdaság leggyorsabb, legtartósabb és legmegbízhatóbb üzemgépei.

Összeállítás 100 000 lóerőig

Apró hirdetések.

Téli kötött keztyűk a legfinomabb kivitelben, előre haladt idény miatt, mélyen leszállított árban szerezhető be Nagy Andrásnál kis-templom mellett.

28 KRAJCÁRERT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

VESZÉLYMENTES önberetválkozó készülékek, ollók, zsebkések, pénz, szivar és cigaret-tárczák, ridikülök, nyakkendők, zsebkendők leszállított áron beszerezhetők Márton Gyula rövidáru üzletében Piacz-u. 9. 3

Postakósár fajalma franko 2:50 korona. Elek Kálmán, Sajtószentpéter.

Bayonképviselők ügynökök és representabilis vizontelárusítók, kiknek nagy ösmeretségük van jobb izr. körökben, egy szabadalmazott kegyeleti újdonság értékesítéséhez kerestetnek. Csakis jó megjelenésű kauczióképes acquisiteurök lesznek figyelembe véve. Havonta 1000—1200 korona jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest, Rottenbiller-u. 10 Prospektusok ingyen.

„**Előnyös kelengye**“ és új bevásárlási rendszer című könyvecskéket, saját érdekében kérje, Kardos László üzletében, Kossuth-utca 9. sz.

Házilag főzött különleges baracklekvárnak kilóját 2:40, mézédés szilvalekvárnak 1:—, papírhéjú dió postakosaraként 4 koronáért szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piacz-utca 12.

Saját szabadalmazott gőzgéppel

poloskairtást felelőséggel

ugyszinte **lakások pormentesítését** is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Haltenberger Béla

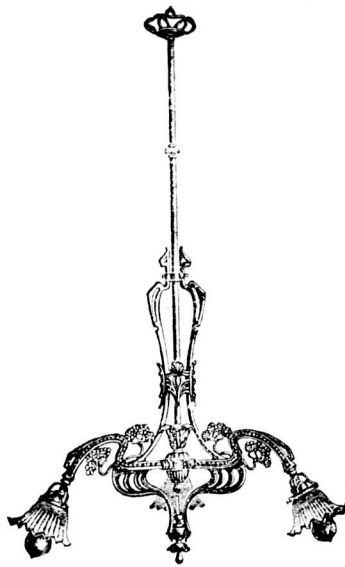
Kassai vegytisztító gyára keres alkalmas

üzleti helyiséget

Debreczen részére.

Ugyanott felvétetik egy ügyes **női üzleti alkalmazott is.**

Üzletáthelyezés!

A Magyar Fém- és Lámpa-Áru-Gyár
Részvénytársaság raktára
üzlethelyiségeit

1911. május 1-én

a Piacz-utca és Új-utca sarkán épülő
új Wiener-féle palotába
helyezi át.

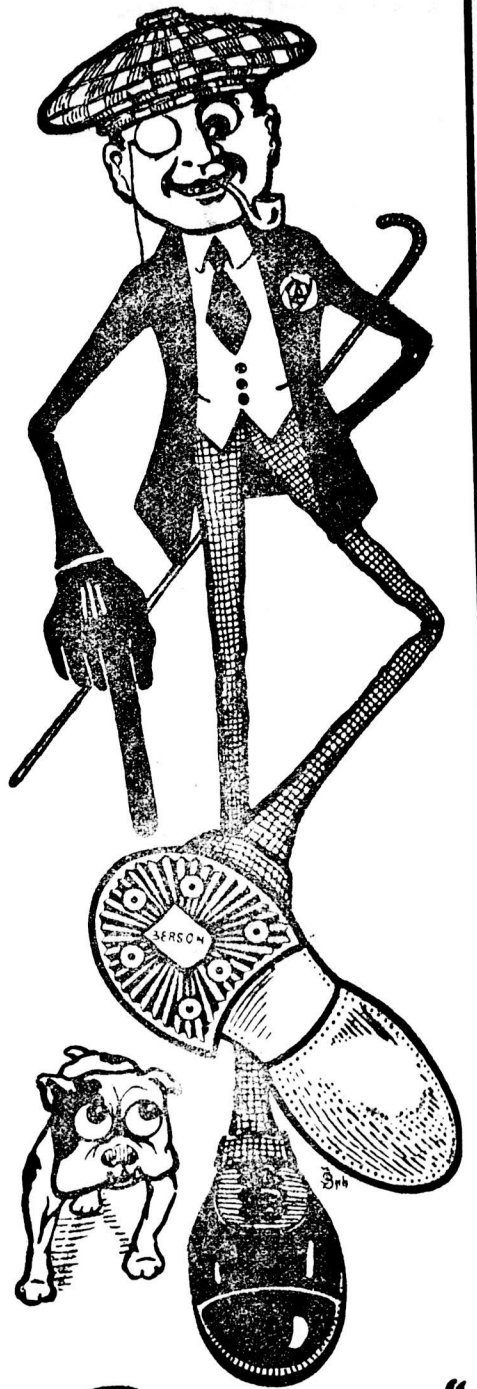
Költözködés miatt mérsékelt árak!

A haj ápolása.

A hajhullás leggyakoribb okainak egyike, mint azt már a világ leghíresebb bőrgyógyászai is bebizonyították, a fejbőr korpaképződése. Ezen kellemetlen betegségben szenvedők a legrövidebb időn belül teljesen megkopaszodnak, miután a korpaképződés a hajtalajt meglazítja és a haj gyökereit kiszáritja. Számtalan hazai és külföldi orvos ajánlja a **Petrolin-hajsz szit** és számtalan elismerő levél bizonyítja, hogy néhányszori használat után **biztosan megszüntet minden hajbetegséget, megátolja az ősülést és meglepő módon elősegíti a haj újra növényését.** Vásárlásnál a védjegyre tessék szigorúan ügyelni. — Minden más e néven forgalomba hozott hajszesz silány ártalmas utánzat. Kapható az egyedüli készítőnél: **Wachsmann Jenő és Tsa drogueria Szabadka.**

Üvegje 1 korona.

Debreczenben főraktár: **Jósa és Jóna drog.**

Berson

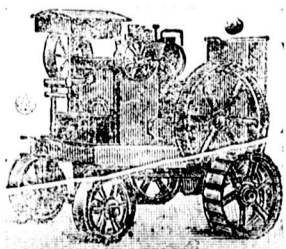
Gummisarok

a cipőt

elegánsan

megtartja.

Legolcsóbb hajtóerő a

„**GNOM**“ magánjáró benzin és nyersolaj motor és lokomobilok

4000-nél több üzemben. — Könnyen kezelhető. — Villanyos gyújtással. — Okleveles gépész felesleges.

Üzemeltetés 1—2 fillér óra és lóerőnként.

Oberurseli Motorgyár Részvény-Társaság Oberursel.

Iroda és raktár: **BÉCS, VI/2., Gumpendorferstr. 72/4.**

Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve.